

دانشگاه آزاد اسلامی واحد اهر
فصلنامه‌ی علمی- پژوهشی فضای جغرافیایی

سال دوازدهم، شماره‌ی 38
تابستان 1391، صفحات 61-75

داریوش رحیمی^۱
مهردیس داناپور^۲

تحلیل نوسانات اقلیمی موثر بر ارتفاع برف (منطقه کوه‌رنگ)

تاریخ دریافت مقاله: 1389/09/10 تاریخ پذیرش مقاله: 1390/04/01

چکیده

حجم منابع آب و دسترسی به آن از مهم‌ترین عوامل شکل‌گیری سازمان فضای جغرافیایی ایران است. این منابع آب به شدت به توده‌های ارتفاعی بالای 3500 متر، خط برف‌مرز دائمی و موقت وابسته بوده که نسبت بارش جامد به بارش سالانه، ماندگاری و ارتفاع برف در این میان سهم بسزایی دارند. بنابراین وجود روند کاهشی در هر کدام از شاخص‌ها مذکور حجم منابع و در دسترس بودن آن را محدود می‌کند. منطقه کوه‌رنگ در استان چهارمحال و بختیاری مهم‌ترین کانون آبگیر دائمی کشور می‌باشد. این منطقه به عنوان سرچشمه رودخانه‌های کارون و زاینده رود در طی سال‌های اخیر با کاهش نسبت بارش جامد به بارش سالانه، ارتفاع برف و حجم آب روبرو است. داده‌های اقلیمی و ارتفاع برف آن در یک دوره 20 ساله به کمک روش‌های زمین آماری همبستگی، رگرسیون چند متغیره و تحلیل‌های عاملی تحلیل گردید. با توجه به روش‌های استفاده شده دمای متوسط روزانه، دماهای خشک و تر ساعت 9 صبح به ترتیب با $-0/647$ ، $-0/640$ و $-0/652$ همبسته بودن بیشترین تأثیر را بر ارتفاع برف دارند. آستانه ذوب برف در هرکدام از این شاخص‌ها از $2/08$ درجه سانتی‌گراد در ساعت 6 به $3/82$ در ساعت 12 و $6/62$ در ساعت 18 به وقت محلی افزایش می‌یابد. مقدار ویژه $10/608$ و تبیین بیش از 75 درصد واریانس بیانگر نقش مهم این عناصر بر ارتفاع برف می‌باشد. روند افزایشی دما در این منطقه ($Z4/275$)= تشدید ذوب برف و کاهش

E-mail:dariush111353@yahoo.com

1- استادیار گروه جغرافیا، دانشگاه اصفهان.

2- کارشناس ارشد اقلیم‌شناسی دانشگاه اصفهان.

حجم منابع آب در دسترس رودخانه‌های کارون و زاینده رود را به دنبال داشته که تأمین آب و جایگاه این منطقه در توسعه‌ای منطقه‌ای از نظر وابستگی به منابع آب را دستخوش تغییرات ناگهانی می‌نماید.

کلید واژه‌ها: ارتفاع برف، عناصر اقلیمی، مقدار ویژه، افزایش دما و کوه‌رنگ.